

Väljaandja:	Vabariigi Valitsus
Akti liik:	määrus
Teksti liik:	algtekst-terviktekst
Redaktsiooni jõustumise kp:	03.11.2003
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:	30.06.2018
Avaldamismärge:	RT I 2003, 67, 458

Katastrimõõdistamise teostamise ja katastrimõõdistamise kontrollimise kord

Vastu võetud 23.10.2003 nr 264

Määrus kehtestatakse «Maakatastriseaduse» (RT I 1994, 74, 1324; 2001, 9, 41; 93, 565; 2002, 47, 297; 61, 375; 63, 387; 99, 579; 2003, 51, 355) § 17 lõike 2 ja § 19¹ lõike 1 alusel.

1. peatükk ÜLDSÄTTED

§1. Reguleerimisala

Käesolev määrus reguleerib moodustatava katastriüksuse (edaspidi *maaüksus*) piiride määramist, tähistamist ja mõõdistamist, katastriüksuse plaani ja piiriprotokollide koostamist ja katastriüksuse kasutamise kitsenduste (edaspidi *kitsendused*) selgitamist ning teostatud katastrimõõdistamise kontrollimist. Määrus ei reguleeri katastriüksuse moodustamist plaani- või kaardimaterjali alusel.

§2. Tööde teostaja

- (1) Paragrahvis 1 nimetatud tööde, välja arvatud kitsenduste selgitamine ja katastrimõõdistamise kontrollimine, teostamise õigus on üksnes maakorraldustööde tegevuslitsentsi (edaspidi *litsents*) omaval isikul (edaspidi *maamõõtja*).
- (2) Kitsenduste selgitamise õigus on lisaks maamõõtjale ka geodeetiliste ja kartograafiliste tööde litsentsi omaval isikul.
- (3) Katastrimõõdistamise kontrollimise õigus on lisaks maamõõtjale ka katastripidaja vastavaid kutseoskusi omaval avaliku teenistuse ametnikul.

2. peatükk KATASTRIMÕÕDISTAMISE EELTÖÖD

§3. Asendiplaan

- (1) Katastriüksuse moodustamiseks koostab kohaliku omavalitsusüksuse volitatud esindaja või viimase volitusel maamõõtja, maaüksuse asendiplaani. Asendiplaanilt peab olema võimalik ühesel tuvastada maaüksuse asukohta ja piiride kulgemist.
- (2) Maaüksuse asendiplaan koostatakse katastri aluskaardi väljavõttel. Tiheasustusega aladel asuvate maaüksuste kohta koostatakse asendiplaan mõõtkavas 1:2000, hajaasustusega aladel asuvate maaüksuste kohta mõõtkavas 1:10 000. Kui vastavas mõõtkavas kaart puudub või ei ole sellel võimalik piiride kulgemist arusaadavalt kajastada, koostatakse asendiplaan katastripidaja poolt määratud muu mõõtkavaga kaardil.
- (3) Maaüksuse piiride määramisel tuleb lähtuda «Maakorraldusseaduse» (RT I 1995, 14, 169; 59, 1006; 1996, 36, 738; 1999, 10, 155; 54, 580; 2001, 31, 171; 93, 565; 2002, 61, 375; 90, 521) §-s 5 ning muudes õigusaktides sätestatud nõuetest.
- (4) Maaüksuse asendiplaanile kantakse piirnevate katastriüksuste piirid (või nende kulgemise suund), ehitised ja olemasolevad ning projekteeritavad juurdepääsuteed, kitsendusi põhjustavad objektid, maade tagastamisel ka õigusvastaselt võõrandatud maa piirid.
- (5) Maaüksuse asendiplaanile märgitakse maaüksuse asukoht (aadress) ja nimi (kui see on olemas), asendiplaani mõõtkava, asendiplaani koostamise kuupäev ja kohaliku omavalitsusüksuse esindaja ees- ja perekonnanimi, samuti allkiri ning pitsati jäljend. Juhul kui asendiplaani koostab maamõõtja, märgitakse asendiplaanile lisaks eelmises lauses loetletud andmetele ka asendiplaani koostanud maamõõtja nimi. Kui asendiplaani on volitatud

koostama vastavat litsentsi omav juriidiline isik, kantakse asendiplaanile lisaks juriidilise isiku nimele ka asendiplaani vahetu koostaja ees- ja perekonnanimi ning allkiri.

(6) Kui maaüksuse riigi omandisse jätmise või munitsipaalomandisse andmine otsustati asendiplaani alusel, kasutatakse katastrimõõdistamisel maaüksuse asendiplaanina maa munitsipaliseerimise või riigi omandisse jätmise otsuse lisaks olnud asendiplaani.

(7) Katastriüksuste liitmisel, jagamisel, vahetamisel või ümberkruntimisel, samuti juhul, kui katastriüksus moodustatakse detailplaneeringu alusel, asendiplaani ei koostata ning katastriüksuse moodustamise aluseks on vastavalt kas maakorralduskava (jagamisplaan, vahetusplaan, ümberkruntimiskava) või väljavõtte sellest või detailplaneering.

§4. Lähteülesanne

(1) Maaüksuse piiride määramiseks ja tähistamiseks maastikul ning maaüksuse piiride ja situatsiooni mõõdistamiseks väljastatakse maamõõtjale lähteülesanne. Lähteülesande väljastab katastripidaja või tema poolt volitatud isik.

(2) Lähteülesandes peab olema näidatud maamõõtja nimi ja litsentsi number, maaüksuse asukoht (aadress) ja nimi (kui see on olemas), koostatava katastriüksuse plaani mõõtkava, andmed kasutatava koordinaatide süsteemi kohta, mõõdistamise lähtepunktide andmed ja andmed katastris registreeritud kitsendusi põhjustavate objektide kohta. Lähteülesandele märgitakse selle koostamise kuupäev ja andmed lähteülesande väljastaja kohta.

(3) Maamõõtja on kohustatud enne maaüksuse mõõdistamist tutvuma piirnevate katastriüksuste plaanide ja piiriprotokollidega ning andmetega piirnevate maaüksuste mõõdistamiseks väljastatud lähteülesannete kohta. Lähteülesandele võib lisada väljavõtte katastri kaartidest digitaalkujul või kui see ei ole tehnilistel põhjustel võimalik, siis paber kandjal, koos piirnevate katastriüksuste piiripunktide koordinaatidega.

(4) Lähteülesanne kehtib 6 kuud selle väljastamise päevast arvates.

(5) Kui maamõõtja lõikes 4 nimetatud tähtaja jooksul ei esita katastripidajale maaüksuse registreerimiseks katastriüksuse moodustamise toimikut, on ta kohustatud taotlema katastripidajalt lähteülesande kehtivuse tähtaja pikendamist.

3. peatükk

MAAÜKSUSE PIIRIDE MÄÄRAMINE JA TÄHISTAMINE MAASTIKUL

§5. Maaüksuse piiride määramine

(1) Enne maaüksuse piiride tähistamise ja mõõtmise juurde asumist teeb maamõõtja maastikul kindlaks halduspiiride asukoha, kitsendusi põhjustavate objektide olemasolu (nende asukoha), seda ka juhul, kui nimetatud objektid ei ole näidatud asendiplaanil või lähteülesandes, samuti nii maaüksuse kui ka piirnevate katastriüksuste piiripunktide asukohad.

(2) Kui maaüksuse piirideks on looduslikud või tehislikud maastikuobjektid, siis määratakse maaüksuse piir järgmiselt:

- 1) merel – katastri aluskaardil olevale rannajoonele või § 11 lõikes 4 sätestatud korras määratud rannajoonele;
- 2) veekogul, välja arvatud punktis 3 nimetatud veekogul – «Asjaõiguseaduse» (RT I 1993, 39, 590; 1999, 44, 509; 2001, 34, 185; 52, 303; 93, 565; 2002, 47, 297; 53, 336; 2003, 13, 64; 17, 95) § 131 lõikes 2 sätestatud alustel;
- 3) vähemalt 3 meetri laiusel vooluveekogul, välja arvatud riigi- või munitsipaalomandis olevatel veekogudel – veekogu telgjoonele;
- 4) teel – teemaa servale.

§6. Piirisihtide rajamine

(1) Puittaimestikuga kaetud alal rajatakse maamõõtja juhendamisel kuni kahe meetri laiused piirisihid juhul, kui seda tingivad maaüksuse piiride tähistamise või mõõdistamise vajadused. Piirisihtide rajamise korraldab maaomanik või muu õigustatud isik (tagastamise ja ostueesõigusega erastamise õigustatud subjekt, maa riigi omandisse jätmise või munitsipaliseerimise taotleja, maaomanik või nende poolt volitatud isik).

(2) Piirisihte ei rajata parkides, haljasaladel, istandikes, hoiumetsades ja kuni 20 meetri kaugusel valitsevatele tuultele avatud metsaservadest.

(3) Piirisihtide rajamisel tuleb järgida Vabariigi Valitsuse 3. juuni 1997. a määrusega nr 106 kinnitatud «Õigusvastaselt võõrandatud maal hooldusraie tegemise ja piirisihtide raiumise korra» (RT I 1997, 45, 726; 2000, 49, 313) nõudeid.

§7. Piiride tähistamine maastikul

(1) Maaüksuse piirid maastikul tähistab maamõõtja asendiplaani või § 3 lõikes 7 nimetatud muu dokumendi ja olemasolevate katastriüksuste plaanide ning piiriprotokollide alusel.

(2) Piiride tähistamisel tuleb maamõõtjal kindlaks teha varem paigaldatud piirimärkide seisukord. Kui piirimärgid on kahjustatud või hävinenud, peab maamõõtja sellest viivitamata tähtsusega informeerima katastriüksuse omanikku. Vajadusel tuleb kooskõlastatult asjasse puutuvate maaomanikega piirimärgid korrastada või taastada. Piirimärkide taastamise aluseks on piiriprotokoll, katastriüksuse plaan ja varasematel mõõdistamistel saadud andmed. Piiri taastamisel juhendatakse «Asjaõigusseaduse» §-des 128 ja 129 ning «Maakorraldusseaduse» §-s 15 sätestatust.

(3) Maakorraldustoiminguna läbiviidava piiride kindlaksmääramise käigus paigaldab uued piirimärgid maamõõtja.

(4) Plaani- või kaardimaterjali alusel moodustatud katastriüksuse piiripunktide maastikul tähistamisel lähtutakse piiriprotokollist ja/või katastrikaardi väljavõttest, katastriüksuse plaanist, maastikuobjektidest ning olemasolevatest piirimärkidest.

§8. Nõuded piirimärgile

(1) Maaüksuse piiripunktide tähistamiseks maastikul kasutatavaks piirimärgiks peab olema kas:

1) raudkivi kaaluga vähemalt 80 kg, millesse on raiutud vähemalt 5 mm sügavune auk läbimõõduga 12 mm või
2) metalltoru või puit- või betoonpost, mis on varustatud väljatõmbamist takistava ankru või tõkkega.

(2) Juhul, kui lõikes 1 sätestatud tingimustele vastavat piirimärki ei ole võimalik või otstarbekas paigaldada, võib piirimärgina kasutada asfaldinaelu või spetsiaalseid seinamärke.

(3) Kui piiripunkti asukoht ühtib kapitaalsete ehitise nurga või tsentriga, loetakse piirimärgiks vastav nurk või tšenter ning piirimärki ei paigaldata.

(4) Hajaasustusega aladel võib maaomanik või muu õigustatud isik, seal kus see on võimalik, ümbritseda maastikule paigaldatud piirimärgi 2-meetrise läbimõõduga kupitsaga.

§9. Piirimärgi paigaldamine

(1) Maaüksuse piiripunktide tähistamisel maastikul paigaldab piirimärgid maamõõtja.

(2) Piirimärgid paigaldatakse selliselt, et piiri kulgemine maastikul oleks üheselt arusaadav nii maaomanikule või muule õigustatud isikule kui ka piirinaabritele.

(3) Piirimärgid paigaldatakse piiri käänupunktidesse ja maastikuobjektidel kulgevate piirilõikude alg- ja lõpp-punktidesse.

(4) Kui lõikes 3 nimetatud kohta ei ole võimalik piirimärki paigaldada, siis paigaldatakse piirimärk maaüksuse piirile nii, et tähistamata jääva piiripunkti asukoht jääb eelmise või järgmise piirilõigu geomeetrilisele pikendusele.

(5) Kui piir kulgeb mööda hoone siseseina telgjoont, paigaldatakse piirimärk hoone vundamendi äärde.

(6) Piirimärgi võib maaomaniku või muu õigustatud isiku kirjalikul taotlusel asetada maa alla või jätta paigaldamata. Vastavasisuline maaomaniku või muu õigustatud isiku allkirja ja koostamise kuupäevaga varustatud kirjalik taotlus kuulub katastriüksuse moodustamise toimiku koosseisu.

(7) Kui lõikes 6 sätestatud juhtudel piirimärke ei paigaldata, seotakse vastava piiripunkti asukoht vähemalt kolme maastikul asuva loodusliku või tehniliku püsiobjektiga. Sidemed esitatakse maamõõtja poolt koostataval sidemete skeemil, mis kuulub katastriüksuse moodustamise toimiku koosseisu.

4. peatükk

MAAÜKSUSE PIIRIDE JA SITUATSIOONI MÕÕDISTAMINE

§10. Nõuded mõõdistamisviisidele ja mõõdistamistäpsusele

(1) Maaüksuse piiride mõõdistamisel kasutatakse geodeetilisi mõõdistamisviise, mis tagavad piiripunkti koordinaatide määramise täpsuse geodeetilise põhivõrgu punkti suhtes tiheasustusega aladel $\pm 0,10$ m ja hajaasustusega aladel $\pm 0,70$ m.

(2) Mõõdistamiskäik peab vastama järgmistele nõuetele:

Näitajad	Tiheasustus	Hajaasustus
1. Mõõdistamiskäigu pikkus (km)	3,0	8,0

2. Lubatud maksimaalne joonte arv käigus	30	70
3. Käigu lubatud suhteline viga	1:10 000	1:5000

(3) Mõõdistamine teostatakse lähteülesandes määratud koordinaatide süsteemis.

(4) Rajatav mõõdistamiskäik peab tuginema vähemalt kahele riigi või kohaliku plaanilise geodeetilise põhivõrgu punktile. GPS-mõõdistamine peab tuginema vähemalt ühele riigi või kohaliku plaanilise geodeetilise põhivõrgu punktile.

(5) GPS-mõõdistamisega on lubatud määrata koordinaate baaspunktidele, mida kasutatakse teiste mõõdistamisviiside puhul. Baaspunktide mõõdistamisel peab maamõõtja tuginema vähemalt kahele riigi või kohaliku plaanilise geodeetilise põhivõrgu punktile või teostama kontrolliks kordusmõõdistuse. GPS-mõõdistamisega määratav baasjoone pikkus (baaspunktide paari omavaheline kaugus) ei või olla väiksem kui 300 m. Baaspunktide koordinaatide määramise viga geodeetilise põhivõrgu punkti suhtes peab olema tiheasustusega alal 0,03 m ja hajaasustusega alal 0,25 m.

(6) Ühesageduslike GPS vastuvõtjate puhul ei või tööjaam olla referentsjaamast kaugemal kui 15 km, kaheageduslike vastuvõtjate puhul kaugemal kui 30 km.

(7) Rippuval mõõdistamiskäigul ei või olla rohkem kui kaks seisupunkti ja kogupikkuselt ei või käik ületada baasjoone kahekordset pikkust.

(8) Varasemate mõõdistusandmete alusel ning maaüksuse mõõdistamisel määratud piiripunkti plaanilise asendi suurim lubatud erinevus tiheasustusega alal on $\pm 0,10$ m ja hajaasustusega alal $\pm 0,70$ m. Kui erinevus on suurem, viiakse §-des 31–33 sätestatud korras läbi mõõdistamise kontrollimine.

§11. Maastikuobjektidel kulgeva piiri mõõdistamine

(1) Kui maaüksuse piir kulgeb mööda kraavi, oja või jõe telgjoont, võib mõõdistada vaid maaüksusepoolse kalda ning telgjoone koordinaadid määratakse arvutuslikult, arvestades vooluveekogu tegelikku laiust looduses või katastri aluskaardil. Võimalusel mõõdistatakse ka veekogu telgjoon.

(2) Kui maaüksuse piir kulgeb mööda mere rannajoont, siis vastavat piirilõiku ei mõõdistata ning piir kantakse katastriüksuse plaanile koordinaatide järgi vastavalt katastri aluskaardil olevale rannajoonele.

(3) Kui maaüksuse piir kulgeb mööda ehitistega kindlustatud rannajoont, siis mõõdistatakse rannajoon ulatuses, milles see on ehitistega kindlustatud, ning piir kantakse katastriüksuse plaanile mõõdistamise tulemusel saadud koordinaatide järgi.

(4) Kui rannajoone (mere tavalise veepiiri) asukoht erineb katastri aluskaardile kantud rannajoone asukohast ning mööda mere rannajoont kulgev piirilõik soovetakse määrata katastri aluskaardist erinevalt, siis tuleb rannajoon mõõdistada. Käesolevas lõikes sätestatud juhul tuleb katastripidajale lisaks mere tavalise veepiiri mõõdistamisandmetele esitada ka (vaatlus)andmed, millele tuginedes on mere tavalise veepiiri (rannajoone) asukoht määratud. Pärast rannajoone mõõdistamisandmete kontrollimist teostab katastripidaja vajadusel katastri aluskaartidele kantud rannajoone asukoha korrigeerimise.

§12. Situatsiooni kontrollimine ja mõõdistamine

(1) Maaüksuse mõõdistamisel kontrollib maamõõtja looduses eksisteerivate kõlvikute piiride (kontuuride) ning kõlviku liigi vastavust katastri aluskaardile kantud kõlvikute piiride (kontuuride) ning liigiga. Kui maaüksuse kõlvikute piirid (kontuurid) ning liigid vastavad katastri aluskaardil esitatule, võib maamõõtja kõlvikute piire (kontuure) mitte mõõdistada ning liike mitte määrata, kandes vastavad andmed kuni kahekordse suurendusega katastri aluskaardilt üle katastriüksuse plaanile.

(2) Kui situatsiooni kontrollimisel looduses ilmnevad erisused katastri aluskaardil esitatud kõlvikute piirides (kontuurides) ja liikides, teostab maamõõtja looduses toimunud kõlvikute piiride (kontuuride) muudatuste mõõdistamise ning kõlviku liigi täpsustamise.

(3) Maaüksusel asuvad ehitised mõõdistatakse. Üldjuhul mõõdistatakse ehitiste gabariidid, teede puhul on lubatud mõõdistada ka ainult telgjoon.

(4) Maaüksusel asuvatest kitsendusi põhjustavatest objektidest mõõdistatakse maapealsed objektid, mis ei ole kantud katastri aluskaardile. Juhul kui maaüksusel ei asu maapealseid kitsendusi põhjustavaid objekte, mis ei ole kantud katastri aluskaardile, on need lubatud üle kanda katastri aluskaardilt kuni kahekordse suurendusega.

§13. Mõõdistamistulemused

Maaüksuse piiride ja situatsiooni mõõdistamisel määratakse:

- 1) piiripunktide koordinaadid;
- 2) piirijoonte pikkuste horisontaalprojektsioonid;
- 3) sisenurkade väärtused;

- 4) maaüksuse üldpindala, ehitiste ning kõlvikute kontuurid ning asukoht ja pindala;
- 5) piiri kulgemisel mööda maastikuobjekti, sh kalda- või rannajoont, objekti käänupunktide koordinaadid (juhul, kui need tuli mõõdistada);
- 6) piiripunkti asukoha sidemed looduslike või tehnilike püsiobjektide suhtes, kui piirimärki ei paigaldatud või piirimärk paigaldati maa alla.

§14. Piiriandmete arvutus- ja esitustäpsus

- (1) Mõõdistamiskäikude ja piirijoonte pikkused ning piiripunktide koordinaadid arvutatakse täpsusega 0,001 m, nurgad täpsusega 1" või 0,001 gooni.
- (2) Maaüksuse üldpindala, piirijoonte pikkuste ja sisenurkade arvutamiseks ümardatakse koordinaadid eelnevalt 0,01 meetri täpsuseni.
- (3) Piirijoonte pikkused ja koordinaadid esitatakse ümardatult 0,01 meetrini ja nurgad ümardatult täisminutini või 0,01 goonini.

5. peatükk KATASTRÜKSUSE PLAAN

§15. Katastriüksuse plaan ja selle mõõtkava

- (1) Iga maaüksuse kohta koostatakse eraldi katastriüksuse plaan, kui õigusaktidega ei ole sätestatud teisiti. Katastriüksuse plaani koostab maamõõtja.
- (2) Maaüksuse piir kantakse katastriüksuse plaanile koordinaatide järgi.
- (3) Katastriüksuse plaan tiheasustusega alal või detailplaneeringu kohustusega alal hajaasustuses asuvate maaüksuste kohta koostatakse mõõtkavas 1:500, 1:1000 või 1:2000, kui lähteülesandes ei ole sätestatud teisiti. Samas mõõtkavas koostatakse katastriüksuse plaan ka hajaasustusega alal asuvate, alla 2 ha suuruste maaüksuste kohta koostatakse katastriüksuse plaan mõõtkavas 1:5000 või 1:10 000, kui lähteülesandes ei ole sätestatud teisiti.
- (4) Kui lõikes 3 sätestatud mõõtkavas koostatud plaanil ei ole võimalik piiri kulgemist kogu ulatuses arusaadavalt kajastada, tehakse vastavast kohast suuremas mõõtkavas väljakanne.
- (5) Katastriüksuse plaanil esitatud andmete ja situatsiooni tegelikkusele vastavuse eest vastutab maamõõtja.

§16. Katastriüksuse plaani eksplikatsioon

- (1) Katastriüksuse plaani eksplikatsioonis näidatakse:
 - 1) tiheasustusega alal või detailplaneeringu kohustusega alal hajaasustuses asuva maaüksuse üldpindala ning eraldi ehitiste aluse maa pindala;
 - 2) hajaasustusega alal asuva maaüksuse üldpindala ning eraldi haritava maa, loodusliku rohumaa, metsamaa, õuemaa (mille hulgast tuuakse eraldi välja ehitiste aluse maa pindala) ja muu maa (mille hulgast tuuakse eraldi välja vee all oleva maa pindala) pindalad.
- (2) Plaanidel mõõtkavas 1:500 kuni 1:2000 esitatakse kõlvikute pindalad 1 m²täpsusega. Väiksemas mõõtkavas plaanidel esitatakse vastavad andmed 0,01 ha täpsusega.
- (3) Ehitiste aluse maa pindala arvutatakse ja esitatakse ehitiste gabariitide mõõdistamisandmete järgi 1 m²täpsusega.
- (4) Maatulundusmaa sihtotstarbega maaüksuse kohta koostatud katastriüksuse plaani eksplikatsiooni koostamisel ja esitamisel lähtutakse lõike 1 punktis 2 sätestatud, sõltumata sellest, kas maaüksus asub tihe- või hajaasustusega alal või detailplaneeringu kohustusega alal hajaasustuses.
- (5) Tühjaks jäävatesse eksplikatsiooni lahtritesse tõmmatakse kriips.

§17. Pindala määramine

- (1) Maaüksuse üldpindala määratakse kõikide piiripunktide koordinaatide alusel analüütiliselt. Maaüksuse üldpindala esitatakse vastavalt § 16 lõikes 2 sätestatud täpsusele.
- (2) Kõlvikute pindalad määratakse analüütiliselt ning kõlvikute pindalade summa seotakse üldpindalaga.

(3) Juhul kui kõlvikute pindalad määrati mehaaniliselt või graafiliselt, on lubatav sulgemisviga 0,5% üldpindalast, mis tasandatakse proportsionaalselt kõlvikute pindalale.

(4) Kõlvikute pindalade määramise skeemil esitatakse maaüksuse kõlvikute kõikide kontuuride pindalad eraldi. Lisaks esitatakse kõikide kõlvikute kontuuride pindalad tabelina, milles näidatakse samaliigiliste kõlvikute kontuuride pindalade summad ja maaüksuse üldpindala. Käesolevas lõikes nimetatud kõlvikute pindalade määramise materjalid kuuluvad katastriüksuse moodustamise toimiku koosseisu.

§18. Katastriüksuse plaani vormistamine

(1) Katastriüksuse plaanile peavad olema kantud järgmised andmed:

- 1) katastriüksuse piir (sh piiripunktid ning piiripunktide numbrid) ja situatsioon (sh ehitised, kõlvikud, kitsendust põhjustav objekt);
- 2) maakonna ja valla, linna (linnaosa) või küla nimi ning maaüksuse nimi ja/või aadress;
- 3) katastriüksuse plaani mõõtkava, põhja-lõuna suund, vähemalt neli koordinaatide võrgu risti (nendest ühe risti kohta esitatakse koordinaatide väärtused);
- 4) kõigi plaanil kasutatud leppemärkide (sh katastriüksuse piir, maastikul tähistamata piiripunkt, maastikul tähistatud piiripunkt (piirimärk), piiripunkti number, kitsendust põhjustav objekt, halduspiir vms) seletus;
- 5) eksplikatsioon;
- 6) piiriandmete tabel, kus märgitakse katastriüksuse plaanil kujutatud piiripunkti number, selle koordinaadid, sisenurgad, piirjoonte pikkused;
- 7) andmed kasutatud koordinaatide süsteemi kohta;
- 8) maamõõtja nimi (juriidilisel isikul lisaks katastriüksuse plaani koostaja ees- ja perekonnanimi), litsentsi number, plaani koostaja allkiri, mõõdistamise aeg ja plaani koostamise kuupäev;
- 9) piirnevate katastriüksuste nimed või aadressid (nende puudumisel katastritunnused) ning piiri kulgemise suunad;
- 10) katastri aluskaardi number (numbrid);
- 11) halduspiirid.

(2) Katastriüksuse plaanil tähistatakse katastriüksuse piir 0,3 mm paksuse pideva joonega. Sama tähistusega on muude elementide kujutamine plaanil keelatud.

(3) Katastriüksuse plaanile kantavatest piiripunktidest kujutatakse maastikul tähistatud piiripunkt (piirimärk) 1 mm läbimõõduga seest tühja ringiga ning maastikul tähistamata piiripunkt 0,7 mm läbimõõduga seest musta ringiga.

(4) Kui katastriüksuse piir ühtib pidevjoonega kujutatava objektiga (ranna- või kaldajoon, teeserv vms) või joonelise maastikuobjekti teljega, mille laius plaanil jääb alla 1 mm, märgitakse katastriüksuse plaanile sellel piirilõigul vaid piiripunktid, kusjuures nende vahemaa plaanil kujutatuna ei või olla väiksem kui 2 mm ning sellisel juhul katastriüksuse piirjoont plaanil eraldi ei tähistata.

(5) Kitsendust põhjustava objekti asukoha tähistamiseks katastriüksuse plaanil kantakse plaanile leppemärk (s.o K1, K2 jne) kitsendust põhjustavat objekti tähistava tingmärgi juurde. Leppemärkide seletuses esitatakse nimetatud leppemärgile vastava kitsendust põhjustava objekti nimetus.

(6) Katastriüksuse plaan vormistatakse üldjuhul formaadis A3. Tekstiline osa esitatakse plaanil vähemalt 10 punkti suuruses kirjas.

(7) Katastriüksuse plaani vasak veeris peab olema dokumendi köitmist võimaldava laiusega (vähemalt 30 mm).

(8) Katastriüksuse plaanil kujutatut ümbritsetakse raamjoonega.

6. peatükk PIIRIPROTOKOLL

§19. Piiriprotokoll

(1) Maaüksuse piiride tähistamise, piiride kättenäitamise ning omanikule või muule õigustatud isikule piirimärkide alalhoiukohustuse teatavaks tegemise kohta koostab maamõõtja piiriprotokolli.

(2) Iga maaüksuse kohta koostatakse eraldi piiriprotokoll, kui õigusaktidega ei ole sätestatud teisiti.

(3) Piiriprotokollile kirjutatakse alla pärast katastriüksuse plaani koostamist ja maaüksuse piiride maaomanikule või muule õigustatud isikule kättenäitamist maamõõtja poolt.

§20. Piiriprotokollile allakirjutavad isikud

Piiriprotokollile kirjutavad alla maamõõtja (piiriprotokolli vahetu koostaja) ning maaomanik või muu õigustatud isik. Munitsipaalomandisse antava katastriüksuse piiriprotokollile kirjutab alla maa asukoha järgne maavanem või tema poolt volitatud isik.

§21. Piiriprotokolli allakirjutamise juurde kutsutavad isikud

(1) Piiriprotokoll allakirjutamise juurde kutsutakse maaüksuse asukohajärgse kohaliku omavalitsusüksuse esindaja. Kui maaüksuse piir ühtib valla või linna halduspiiriga, kutsutakse piiriprotokoll allakirjutamise juurde ka naaberomavalitsusüksuse esindaja.

(2) Kui moodustatav katastriüksus asub maal, mille osas esitatud tagastamise või ostueesõigusega erastamise avaldus on lahendamata, tuleb lisaks lõikes 1 nimetatud isikutele piiriprotokoll allakirjutamise juurde kutsuda maa tagastamise ja/või ostueesõigusega erastamise õigustatud subjekt. Andmed esitatud avalduste ning nende lahendamise käigu kohta saab maamõõtja maaüksuse asukohajärgse omavalitsusüksuse täitevorganilt.

(3) Kui mõõdistatava maaüksusega piirneva, varem mõõdistatud katastriüksuse piirile paigaldatakse uusi piirimärke, taastatakse olemasolevaid piirimärke või kui piirnev katastriüksus on moodustatud plaani- või kaardimaterjali alusel, kutsutakse piiriprotokoll allakirjutamise juurde lisaks lõigetes 1 ja 2 nimetatud isikutele ka vastava katastriüksuse omanik (piirinaaber).

(4) Piiriprotokollile allakirjutamise aja ja koha teatab maamõõtja piiriprotokoll allakirjutamise juurde kutsutavatele isikutele tähtkirjaga vähemalt kümme päeva ette. Teatele lisatakse maaüksuse asendiplaani ja katastriüksuse plaani koopia. Eraõiguslikule isikule saadetakse tähtkiri aadressil, mille ta on teatanud kohalikele omavalitsusüksusele.

(5) Piiriprotokoll allakirjutamise juurde kutsutavate isikute poolt piiriprotokoll allakirjutamise juures tehtud märkused kantakse piiriprotokollile.

(6) Piiriprotokoll allakirjutamise juurde kutsutavate isikute mitteilumise kohta teeb maamõõtja piiriprotokollile vastava märke, näidates ära tähtkirja saatmise kuupäeva. Tähtkirja väljasaatmist tõendavad dokumendid kuuluvad katastriüksuse moodustamise toimiku koosseisu. Kutsutud isikute mitteilumise korral loetakse piirimärkide asukohad ja nende alalhoiukohustus maaomanikule või muule õigustatud isikule teatavaks tehtuks märkusteta.

§22. Piiriprotokollide sisu

Piiriprotokoll sisaldab vähemalt järgmisi andmeid:

- 1) piiriprotokollide koostamise kuupäev ja koht;
- 2) katastriüksuse plaani koostamise kuupäev;
- 3) maaüksuse asukoht, nimi ja/või aadress;
- 4) maamõõtja nimi või ärinimi (juriidilisel isikul ka piiriprotokollide koostaja ees- ja perekonnanimi) ja litsentsi number;
- 5) paragrahvides 20 ja 21 nimetatud isikute nimed (juriidiliste isikute puhul lisaks volitatud isikute nimed) ja andmed nende piiriprotokoll allakirjutamise juurde ilmumise kohta. Paragrahvi 21 lõikes 3 sätestatud juhul märgitakse piiriprotokollile ka piirneva katastriüksuse nimi või aadress, nende puudumisel katastritunnus;
- 6) looduses tähistamata piiripunktide asukohtade, paigaldatud piirimärkide tüübi ning nende asukohtade kirjeldus. Piiri piiripunktide vahel ning looduslike ja tehislake maastikuobjektide suhtes kulgemise kirjeldus. Vajadusel kajastatakse varem paigaldatud piirimärkide korrastamise käiku;
- 7) piiriprotokoll allakirjutamisel tehtud märkused, sh kutsutud isikute poolt tehtud märkused;
- 8) paragrahvis 20 nimetatud isikute allkirjad, pitsati olemasolul ka pitsati jäljend (pitsati puudumisel teeb maamõõtja piiriprotokollile vastava märke). Kui piiriprotokollile kirjutab alla §-s 20 nimetatud isiku volitatud esindaja, siis tehakse selle kohta vastav märge piiriprotokollile ning tema volitusi tõendav dokument või selle maamõõtja või muu õigusaktiga volitatud isiku poolt kinnitatud koopia lisatakse katastriüksuse moodustamise toimikusse. Piiriprotokollile võivad alla kirjutada ka kutsutud isikud;
- 9) maamõõtja kinnitus piiriprotokoll allakirjutamise juures viibinud isikute ning piiriprotokollile allakirjutanud isikute isikusamasuse tuvastamise kohta.

7. peatükk KATASTRIÜKSUSE MOODUSTAMISE TOIMIK

§23. Katastriüksuse moodustamise toimiku vorminõuded

(1) Maamõõtja koostab katastripidaja juures alalisele säilitamisele kuuluva katastriüksuse moodustamise toimiku (edaspidi *toimik*). Iga moodustatava katastriüksuse kohta koostatakse eraldi toimik, kui õigusaktidega ei ole sätestatud teisiti.

(2) Toimik koosneb pappkaanest, tiitellehest, sisukorrast ning muudest toimikusse lisatud dokumentidest. Kõik toimiku lehed, alustades sisukorrast, nummerdatakse.

(3) Toimiku koosseisu kuuluvad dokumendid õmmeldakse pappkaante vahele. Niidiotsad pitseerib maamõõtja toimiku tagumise kaane siseküljel. Metallkinnitite kasutamine toimikus on keelatud. Toimiku tagumine kaas varustatakse taskuga toimikule lisatavate dokumentide jaoks.

(4) Toimiku esikaanele kantakse moodustatava katastriüksuse asukoht, nimi ja/või aadress, lühiaanded toimiku koostaja kohta (äriühingu või füüsilisest isikust ettevõtja ärinimi või maamõõtja nimi) ning toimiku koostamise aeg.

(5) Toimiku tiitellehel esitatakse lisaks lõikes 4 nimetatule täpsemad andmed maamõõtja kohta (s.o maamõõtja nimi, litsentsi number ja kontaktandmed, juriidilise isiku puhul lisaks ka toimiku koostaja ning maakorraldustööde litsentsi eest vastutava spetsialisti ees- ja perekonnanimi ning allkiri), lisaks võib maamõõtja äranägemisel esitada muid andmeid.

(6) Toimiku sisukorras esitatakse kõikide selle toimiku koosseisu kuuluvate dokumentide nimetused (pealkirjad) ning nende asukoht toimikus. Kui käesoleva määruse sätete kohaselt mõni toimikusse kuuluvatest dokumentidest asub mõnes katastripidajale varem esitatud toimikus, siis sellist dokumenti toimikusse lisama ei pea. Eelmises lauses nimetatud juhul märgitakse sisukorda dokumendi nimetus (pealkiri) ning viide dokumendi asukohale.

(7) Igal toimiku koosseisu kuuluvale dokumendil peab olema nimetus (pealkiri), koostamise kuupäev, koostaja nimi ja allkiri. Toimiku koosseisu kuuluvad dokumendid peavad olema kas originaalid või seadusega ettenähtud korras nendega võrdsustatud ärakirjad.

(8) Katastripidaja poolt määratud mahus ja vormingus esitatakse toimikus sisalduvad andmed katastripidajale digitaalselt.

§24. Toimiku koosseisu kuuluvad dokumendid

Toimiku koosseisu kuuluvad järgmised dokumendid:

- 1) lähteülesanne;
- 2) maaüksuse asendiplaan või muu § 3 lõikes 7 nimetatud dokument;
- 3) katastrimõõdistamise seletuskiri;
- 4) mõõdistamiskäigu skeem ja koordinaatide arvutamise materjalid. GPS-mõõdistamisel mõõdistamise skeem, andmetöötamise materjalid ning staatilisel meetodil mõõdistamisel mõõdistussessioonide ajakava minuti täpsusega;
- 5) pindalade (sh kõlvikute pindalad) määramise materjalid;
- 6) katastriüksuse plaan;
- 7) piiriprotokoll;
- 8) paragrahvi 9 lõikes 6 nimetatud taotlus ning lõikes 7 nimetatud sidemete skeem (juhul kui piirimärki ei paigaldatud või paigaldati maa alla);
- 9) paragrahvi 21 lõikes 6 nimetatud tähtkirja väljasaatmist tõendav dokument (juhul kui kutsutud isik ei ilmunud piiriprotokollil allkirjutamise juurde);
- 10) muud täpsustavad materjalid (sh volikirjad, kinnistusregistriosa kinnitatud ära kiri, väljavõte kehtestatud detailplaneeringust, krundijaotuskavast või maakorralduskavast ja dokumendid vastavate planeeringute või kavade kehtestamise kohta vms).

§25. Toimikule lisatavad dokumendid

Toimikule lisatakse järgmised dokumendid:

- 1) katastriüksuse moodustamise õiguslikuks aluseks olev dokument (koos selle lisadega) või seadusega ettenähtud korras sellega võrdsustatud ära kiri;
- 2) 5 eksemplari katastriüksuse plaani ja 4 eksemplari piiriprotokoll, kui õigusaktidega ei ole sätestatud teisiti;
- 3) muud dokumendid või täpsustavad materjalid maamõõtja äranägemisel.

§26. Katastrimõõdistamise seletuskiri

(1) Katastrimõõdistamise seletuskirjas kirjeldatakse mõõdistamisel kasutatud mõõtmisvahendeid (näidates ära nende margi ja mudeli) ja mõõdistamisviise ning antakse hinnang mõõdistamistulemustele.

(2) Mõõdistamiskäigu kohta esitatakse seletuskirjas:

- 1) käigu pikkus (km);
- 2) joonte arv käigus;
- 3) käigu suhteline viga;
- 4) muud täpsustavad andmed maamõõtja äranägemisel.

(3) GPS-mõõdistamisel kirjeldatakse seletuskirjas kasutatud riistvara (lisades märke selle kohta, kas vastuvõtja on ühe- või kaheageduslik) ja mõõdistamise meetodikat, samuti näidatakse GPS seadme kaugus referentsjaamast ning antakse mõõdistamise täpsushinnang (muu hulgas koordinaatide määramise viga geodeetilise põhivõrgu punkti suhtes). Vajaduse korral võib maamõõtja äranägemisel esitada seletuskirjas muid täpsustavaid andmeid.

(4) Seletuskirjas loetletakse piirimärkide numbrid, mis paigaldati mõõdistamise käigus, näidates eraldi ära nende piirimärkide numbrid, mis taastati mõõdistamise käigus. Lisaks kirjeldatakse varem paigaldatud piirimärkide seisukorda ja loetletakse nende numbrid.

(5) Maaüksuse mõõdistamisel saadud ning maaüksusega piirnevate katastriüksuste piirandmete võrdlemiseks esitatakse seletuskirjas:

- 1) piiripunktide plaanilise asendi erinevust algandmetest (s.o katastriüksuse maakatastris registreerimise aluseks olnud andmetest) käsitlev võrdlus juhul, kui piirnevate katastriüksuste piiripunktidele on koordinaadid varem määratud;
- 2) maaüksuse ja piirnevate katastriüksuste piirjoonte pikkuste ning situatsioonelementide sobivuse võrdlus juhul, kui piirnevate katastriüksuste piiripunktidele ei ole varem koordinaate määratud.

8. peatükk KITSENDUSTE SELGITAMINE

§27. Kitsenduste selgitamine

(1) Kitsenduste selgitamine on kitsendusi põhjustava objekti asukoha määramine mõõdistamise või kaardistamise teel.

(2) Kitsendusi põhjustava objekti rajamisel või tekkimisel või katastris registreeritud, kitsendusi põhjustava objekti kuju või asukoha muutumisel selgitatakse kitsendusi käesolevas määruses sätestatud nõuetest lähtudes läbiviidud mõõdistamise teel, arvestades §-des 27–30 sätestatud erisustega.

(3) Olemasoleva, kuid katastris registreerimata, kitsendusi põhjustava objekti selgitamisel võib kitsendusi põhjustava objekti asukoha määrata ka kaardistamise teel.

(4) Kitsenduste selgitamiseks väljastab katastripidaja lähteülesande, milles on näidatud kitsendusi põhjustava objekti asukoha kirjeldus, objekti tüüp ning muud katastripidaja valduses olevad objekti ja objekti omanikku või valdajat iseloomustavad andmed, kitsenduste selgitamise viis, andmete esitamise maht ja vorming, lähteülesande kehtivusaeg ja geodeetilise võrgu lähtepunktide andmed. Vajadusel lisatakse lähteülesandele väljavõtte katastri kaartidest digitaalkujul või kui see ei ole tehnilistel põhjustel võimalik, siis paberkaardil.

§28. Kitsenduste selgitamine mõõdistamise teel

(1) Kitsenduste selgitamisel mõõdistamise teel lähtutakse §-s 10 sätestatud täpsusnõuetest.

(2) Kui mõõdistamist kasutatakse kaardistamise teel selgitatud kitsenduse täpsustamiseks, võib mõõdistatud punktide lubatud viga geodeetilise põhivõrgu punkti suhtes olla $\pm 1,0$ m.

(3) Kitsenduste selgitamisel mõõdistamise teel saadakse:

- 1) punktobjekti koordinaadid;
- 2) joonobjekti otsapunktide ja käänupunktide koordinaadid;
- 3) ala tähistava (ümbritseva) joonkontuuri käänupunktide koordinaadid.

§29. Kitsenduste selgitamine kaardistamise teel

(1) Kitsenduste selgitamisel kaardistamise teel määratakse kitsendusi põhjustava objekti asukoht kindlaks katastri aluskaartide abil või kasutades erinevaid kaardistamise meetodeid.

(2) Kaardistamise täpsus ja meetodid peavad vastama katastri aluskaardi täpsusele ja nõuetele.

§30. Kitsenduste selgitamise toimik

(1) Maamõõtja või § 2 lõikes 2 nimetatud isik koostab lähteülesandes nimetatud kitsendusi põhjustava objekti kohta kitsenduste selgitamise toimiku, mis peab sisaldama järgmisi andmeid ja dokumente:

- 1) andmed maamõõtja või § 2 lõikes 2 nimetatud isiku kohta;
- 2) kitsenduste selgitamise seletuskiri, milles märgitakse ära kitsenduste selgitamise põhjus ja kitsenduste erisused kitsendusi põhjustavate objektide lõikes;
- 3) lähteülesanne;
- 4) mõõdistamiskäigu skeem ja koordinaatide arvutamise materjalid. GPS-mõõdistamisel mõõdistamise skeem, andmetötluse materjalid ning staatilisel meetodil mõõdistamisel mõõdistussessioonide ajakava minuti täpsusega;
- 5) katastripidaja poolt määratud mahus ja vormingus esitatavad digitaalsed andmed.

(2) Kitsenduste selgitamise toimiku vormistamisel juhendatakse §-s 23 sätestatust. Ühe objekti omaniku või valdaja mitme kitsendusi põhjustava objekti kohta võib koostada ühe kitsenduste selgitamise toimiku.

(3) Kitsenduste selgitamisel mõõdistamise teel lähtutakse kitsenduste selgitamise seletuskirja koostamisel § 26 lõigetes 1–3 sätestatust.

(4) Kitsenduste selgitamisel kaardistamise teel kirjeldatakse kitsenduste selgitamise seletuskirjas kasutatud kaardistamise meetodit ning mõõtmisvahendeid, samuti esitatakse kaardistamise täpsushinnang (kaardistatud objektide plaaniline viga).

9. peatükk KATASTRIMÕÕDISTAMISE KONTROLLIMINE

§31. Katastrimõõdistamise kontrollimine maamõõtja poolt

(1) Kui selgub, et katastris registreeritud katastriüksuse mõõdistamisel saadud andmed on vastuolus teiste katastris registreeritud või registreerimiseks esitatud katastriüksuste andmetega ja/või katastri kaartidel olevate andmetega, on maamõõtja kohustatud katastripidaja kirjalikul nõudmisel kontrollima esitatud andmete õigsust.

(2) Kontrollitavate andmete mahu ja andmete kontrollimise tulemusel esitatavate andmete vormingu määrab katastripidaja. Katastripidaja võib vajaduse ilmnemise korral nõuda maamõõtjalt esitatud andmete õigsuse kontrollimiseks uue mõõdistamise (kontrollmõõdistamise) teostamist vastavalt käesolevas määruses sätestatud nõuetele.

(3) Lõigetes 1 ja 2 sätestatud juhul on maamõõtja kohustatud 1 kuu jooksul, arvates katastripidaja kirjaliku nõude saamise päevast, esitama andmete kontrollimisel saadud selgitused andmete lahknevuse kohta või uued mõõdistamistulemused. Juhul kui nimetatud tähtaja jooksul ei ole maamõõtjal võimalik andmete kontrolli või kontrollmõõdistamist teostada, on ta kohustatud tekkinud takistustest viivitamata teavitama katastripidajat, kes vajadusel määrab uue tähtaja.

§32. Katastrimõõdistamise kontrollimine katastripidaja poolt

(1) Juhul kui vea põhjust ei õnnestu §-s 31 sätestatud toimingute abil selgitada või kui juba katastris registreeritud katastriüksuse mõõdistamise teostanud maamõõtjale antud litsents on kaotanud kehtivuse või kui maamõõtja ei esita katastripidajale andmeid § 31 lõikes 3 sätestatud tähtaja jooksul, korraldab katastripidaja andmete kontrollimise (kontrollmõõdistamise).

(2) Lõikes 1 sätestatud juhtudel määrab katastrimõõdistamise kontrollimise teostaja katastripidaja. Andmete kontrollimise (kontrollmõõdistamise) läbiviimisest ning kontrollitavate andmete mahust teavitab katastripidaja kirjalikult ka maamõõtjat, kelle poolt teostatud tööde üle kontrolli teostatakse.

(3) Katastripidaja poolt määratud isik esitab andmete kontrollimisel (kontrollmõõdistamisel) saadud andmed § 31 lõikes 3 sätestatud tähtaja jooksul katastripidajale. Katastripidaja teavitab kontrolli tulemustest maamõõtjat, kelle tööde üle kontrolli teostati.

(4) Juhul kui maamõõtja, kelle tööde üle kontrolli teostati, ei ole nõus andmete kontrollimisel (kontrollmõõdistamisel) saadud tulemustega, on tal õigus need tulemused vaidlustada. Vastavasisuline vaide tuleb katastripidajale esitada 10 tööpäeva jooksul katastripidajalt kontrolli tulemuste saamise päevast arvates.

(5) Katastripidaja vaatab esitatud vaide läbi ning teatab maamõõtjale vaide läbivaatamise tulemustest kirjalikult ühe kuu jooksul vaide katastripidajale saabumise päevast arvates.

§33. Andmete parandamine kontrolli tulemuste alusel

(1) Andmete kontrollimise (kontrollmõõdistamise) tulemusena katastripidajale esitatud andmed on aluseks juba registreeritud katastriüksuse andmete parandamisele.

(2) Vaide esitamise korral parandatakse andmed pärast vaide lahendamist.

10. peatükk RAKENDUSSÄTTED

§34. Katastrimõõdistamise korra rakendamine

(1) Geodeetilise võrgu lähtepunkti halvenenud seisukorrast või selle hävimisest on maamõõtja või § 2 lõikes 2 nimetatud isik kohustatud kohe teavitama katastripidajat.

(2) Kitsendusi põhjustavate objektide kohta andmete esitamisel andmevahetuse korras esitatakse andmed digitaalselt ning andmevahetuslepingus määratud mahus ja vormingus.

(3) Enne käesoleva määruse jõustumist väljastatud lähteülesannete alusel teostatud katastrimõõdistamised võib viia lõpule (sh koostada katastriüksuse moodustamise toimikuid) seni kehtinud alustel ja korras. Enne käesoleva määruse jõustumist väljastatud lähteülesandeid ei pikendata.

§35. Määruse kehtetuks tunnistamine

Vabariigi Valitsuse 5. jaanuari 1999. a määrus nr 7 «Katastrimõõdistamise korra kinnitamine» (RT I 1999, 5, 71; 61, 624) tunnistatakse kehtetuks.

Peaminister Juhan PARTS

Keskkonnaminister Villu REILJAN

**Riigikantselei peadirektor
riigisekretäri ülesannetes Marten KOKK**